

DE SCHELP IN DE VERLOSKUNDE

door BOB ENTROP

Wanneer men zich er in gaat verdiepen, dat de schelp ook nog in een andere relatie tot de mens kan staan, dan alleen als verzamel- of studieobject, kan men tot de onverwachtste ontdekkingen komen. Aan de titel van het artikel heeft de lezer reeds kunnen ontdekken dat de schelp zelfs in de verloskunde een rol speelt. Zij het dan dat we daarvoor naar het land van de rijzende zon moeten reizen. Nevenstaande afbeelding is een Japanse prontbriefkaart uit het begin van deze eeuw, waarop naast een voor ons onleesbare japanse tekst twee *Cypraea*'s en een welgeschapen baby staan afgebeeld.

De schelpen — *Koyasugai* genoemd — zijn volgens de Japanse encyclopaedie *Mauritia mauritiana* (L.) en werden vroeger als betaalmiddel gebruikt. Dit was voordat muntgeld in zwang kwam.

Het woord *Koyasugai* betekent gemakkelijke verlossing. Het volksgeloof leert dat een bevalling snel en met minder pijn verloopt, wanneer de vrouw in beide handen een schelp zou klemmen. Het is een gebruik uit de volksgeneeskunde, waarover we misschien wat schamper willen lachen, maar wie wel eens een geboorte van nabij heeft meegemaakt, weet dat de kraamvrouw in dergelijke soms moeilijke momenten, graag iets heeft waarin zij met kracht kan knijpen, teneinde bij andere spieren krampachtige contracties te voorkomen.

Zij zal grijpen naar de spijlen van het bed of op aanraden van de arts de vingers stevig ineenstrengelen.

Wij zullen aan de spijlen van het bed geen magische krachten willen toeschrijven, alhoewel het effect: een ontspanning tijdens het moment van de geboorte, toch hierdoor bereikt wordt.

Bij navraag op de Japanse ambassade bleek men belangstelling voor dit onderwerp te hebben en werden meerdere bronnen aangeboord. Daarbij bleek dat niet alleen *Mauritia mauritiana* (L.) voor dit doel gebruikt werd, maar ook andere *Cypraea*-soorten. Wij denken hierbij mogelijk aan *Cypraea tigris* (L.), die o.m. ook in Japan voorkomt.

De vorm van de schelp — sterke overeenkomst vertonende met de uitwendige vrouwelijke genitalia — was de oorzaak van dit bijzondere Japanse bijgeloof.

Mocht u op andere spectaculaire gebruiken van schelpen in het dagelijkse leven stuiten, dan zal ik deze gaarne van u vernemen.

Mocht u binnenkort vader worden... houdt een paar schelpen „bij” de hand.